

pov.

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

Kampen for selv at vælge sit liv

Udgivet 24/03/2017 — af Karen Hammer

Sameblod er en rystende og uforglemmelig film om en ung samisk piges kamp for at komme videre i livet, for selv at bestemme, hvem hun er, og selv tage konsekvensen af sine handlinger. Karen Hammer skriver om instruktøren Amanda Kernells debutfilm om minoritetsbehandling og racehygiejne i Sverige i det 20. århundrede.

Samerne er en etnisk minoritet i Nordskandinavien og på Kolahalvøen. Engang for længe siden indvandrede de fra øst. De har samme unikke sprogstamme som Estland og Ungarn. Man regner med, at de i nyere tid er fordelt med 30-40.000 i Norge, 15-20.000 i Sverige, 5-6000 i Finland og små 2000 mennesker i Rusland. Deres levevis adskiller sig voldsomt fra andre skandinavernes; mange er rensdyrnomader og jægere, andre var i 1200-tallet fastboende og levede af fiskeri og husdyrhold. Som så mange andre etniske minoriteter i verden har de aldrig haft det let. I 1700-tallet mistede de retten til deres jord og blev lejere. Gennem 100 år levede de på andres nåde indtil deres græsningsrettigheder blev så indskrænkede, at mange gav op, brød med deres kultur og lod sig assimilere i det "normale" samfund. Værst var det for de fiskende samer på Kolahalvøen, der i slutningen af 1900-tallet fik forbud mod at bosætte sig og fiske ved de store floder, hvor de altid havde levet, fordi russerne kunne tjene store penge på rige vestlige turister.

Sameblod (2017) - Officiell trailer

Den debuterende instruktør Amanda Kernell har med *Sameblod* skabt en gribende og stærk film om det samiske mindretal i Sverige i 1930'erne, da den svenske stat kørte et kæmpeprojekt at måle og teste en større del af befolkningen for at finde frem til en "rationel befolkningspolitik" funderet i racehygiejnens teorier.

Allerede i 1922 oprettede staten et institut for racebiologi i Uppsala: Man målte samernes kranier og fotograferede dem nøgne og kunne ud fra disse tests bevise, at samerne var mentalt underudviklede. Fra midten af 1800-tallet og helt op til 1950 kørte kirken og skolevæsenet i Sverige en meget hård assimileringspolitik: Samerne var anderledes, de lugtede anderledes, de var for dumme til at kunne følge med i de svenske skoler, de kunne ikke engang tale ordentlig svensk! Mange samer begyndte at skamme sig over sig selv og tog konsekvensen: De opgav deres sprog og deres kultur for at blive "rigtige" svenskere. Først i 1984 lykkedes det for Sametinget i Sverige, at få samerne anerkendt som et selvstændigt folk med rettigheder til deres gamle grænsningsområder. Først efter kommunismens fald fik de skandinaviske sameorganisationer, oprettet i 1956, kontakt og samarbejde med Kolahalvøens samer.

MERE POV

Nedlæg ikke endnu en kulturinstitution

Christina var Elle Marja

Sameblod er en *flashback*-historie. Den pensionerede lærerinde Christina fra Småland tvinges af sin søn til at rejse nordpå for at deltage i sin lillesøster Njennas begravelse. Hun er klædt i en sort svensk kjole, medens alle andre er i traditionelle sameklæder. Hun hilser ikke på nogen og prøver at slippe væk så hurtigt som muligt. Hun hører ikke længere til i samesamfundet. Hun hed engang Elle Marja, var same og havde egne rener. Hendes fars død gjorde det nødvendigt at sende hende og Njenna sydpå til en samisk kostskole. Hun klarede sig meget fint i skolen og blev den svenske lærerindes favoritelev. Hun var undtagelsen for reglen; hun var klogere og mere svensk, men hun var som alle de andre tvunget til altid at gå i traditionelle sameklæder og at finde sig i svenske lærers overgreb og spyttende hån. Hun ønskede at gå i gymnasiet og bad lærerinden om en udtalelse, men det var umuligt, for hun var same, og skulle ikke lære mere end højst nødvendigt – samebørnene skulle tilbage og blive gode rensdyrholdere til gavn for den svenske stat.

“

Men hun er same, svenskerne vil ikke have hende, og hun vil ikke længere være same. Hun står mellem to kulturer og hører ikke rigtigt hjemme noget steds.

Racismebiologerne kommer på besøg fra Uppsala og ydmyger samebørnene på det groveste. Elle Marja må finde sig i at stå splittet mellem den og rødmunde foran alle, mens de hvidkittede raceeksperter diskuterer kameravinkler! Da det lykkes for hende at komme med til en svensk ungdomsfest og blive ombejlet af svenske studenter, fornemmer hun, hvor let det kunne være at skifte rolle, og hun satser nu behårdt på at få en uddannelse. Men hun er same, svenskerne vil ikke have hende, og hun vil ikke længere være same. Hun står mellem to kulturer og hører ikke rigtigt hjemme noget steds. Da gamle pensionerede Christina kommer tilbage til sit barndomsland trænger fortiden sig på: Hun har levet sit halve liv som en "rigtig" svensker, men hvor hårdt har det mon været at bryde 100% med sin kultur?

“

Vi ser problematikken i disse dage i Danmark, hvor mange unge danskere pludselig har fået

papir på ikke at være danskere. Hvordan mon det påvirker dem i fremtiden?

Amanda Kernell er uddannet på Den Danske Filmskole. Hun har en samisk far og en svensk mor. Hun kender miljøet og svenskernes tidligere meget racistiske behandling af samerne. Hun skildrer fremragende Elle Marjas tosprogede kamp for at komme videre i livet, for selv at bestemme, hvem hun er, og selv tage konsekvensen af sine handlinger. Hun får hjælp fra den unge sameskuespiller Lene Cecilia Sparrow. Med et stort talent og mørke bedrøvede og trodsige øjne stjæler hun filmen og overbeviser os om nødvendigheden af at ændre sin tragiske skæbne og satse på bedre fremtidsmuligheder, koste hvad det koste må.

MERE POV

Smilet er væk - Mona Lisa skærer tænder

Sameblod er en rystende og uforglemmelig film om skammen ved at være, den man er; et mindreværdigt anderledes lugtende individ, som slet ikke hører til i en moderne verden. Om nødvendigheden af at glemme sin skam og sin oprindelige kultur for at få en bedre tilværelse som svensker. Vi ser problematikken i disse dage i Danmark, hvor mange unge danskere pludselig har fået papir på ikke at være danskere. Hvordan mon det påvirker dem i fremtiden?

Instruktør: Amanda Kernell

Genre: Drama

Land: Sverige 2016

Varighed: 110 min.

Hovedfoto: Nadja Hallström.

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del gerne denne artikel med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden, eller donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi har ikke noget reklamebudget.

f

Karen Hammer

Født 1938. Cand.mag.art. i Zoologi, Botanik, Geologi, Geografi og Filmhistorie fra Københavns Universitet. Kulturredaktør og formand for Radio Vesterbro gennem 30 år. Forfatter, filmjournalist, kunstanmelder, eventyrer. Karen Hammer har rejst i 100 lande, dog kun i 25 i Afrika. Skriver om *African Cinema*. Researcher for tiden i Elfenbenskysten og Burkina Faso. Overlever på pension fra forskellige gymnasieskoler.

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

GLORIA BIOGRAF

KAREN HAMMER

SAMEBLOD

ANBEFALET TIL DIG

Pissarro – et møde på Skt. Thomas

FESPACO 2017. Gensyn med Ouagadougou.

Østafrika-rejsen: Uganda

F Ø L G O S

Synes godt om Del 41 tusind personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow [@pointofviewint](#)

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

Vi har valgt ikke at modtage mediestøtte eller overlæsse siden her med forstyrrende reklamer. Vi gemmer os heller ikke bag en betalingsmur. I disse tider er der mere end nogensinde brug for kritik, debat og oplysning. Det vil vi gerne levere til alle POV's læsere – også dem, der ikke har råd til at betale.

Hvis du nyder at læse os, kan du støtte ved at blive medlem, støtte os med et enkelt beløb, når du har lyst, eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse.

Sådan kan du støtte os:

MobilePay

40 12 19 68

Bankoverførsel

Reg. nr. 3409 Kontonr. 12107307

PayPal

Herunder kan du melde dig ind hos os via Paypal, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay.

Donations-niveau
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Q U I C K P O V

25/03/2017

Kvinder slår igen mod racisme og sexism

04/03/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – marts-april 2017

23/03/2017

Tak for regnen – og for Connie Hedegaard

19/01/2017

Historiske Dage og Dansk Vestindien

23/03/2017